

JUSTITSMINISTERIET

Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K
DK Danmark

Dato: 16. februar 2018
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Christian Lundgaard
Madsen
Sagsnr.: 2017-008-0003
Dok.: 641052

Folketingets Ombudsmands dok.nr. 17/04383-2/CLA

1. Ved brev af 19. november 2017 har Folketingets Ombudsmand anmodet Justitsministeriet om at sende en række opgørelser og oversigter vedrørende ministeriets sagsbehandlingstider i førsteinstanssager og klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven. Justitsministeriet har vedlagt de efterspurgte oversigter og opgørelser som bilag A-D, jf. også punkt 2 og 3 nedenfor.

Ombudsmanden har herudover anmodet ministeriet om en række oplysninger om behandlingen af klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven og om de initiativer, som ministeriet har iværksat med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i aktindsigtssager. Der er redegjort nærmere herfor under punkt 4-6.

2. Ombudsmanden har bl.a. anmodet om at modtage en opgørelse over, hvor mange sager om aktindsigt efter offentlighedsloven ministeriet har afsluttet i perioden 1. januar 2017 til 31. december 2017. Ombudsmanden anmodede desuden ministeriet om en oversigt over de sager, hvor ministeriet har truffet afgørelse som førsteinstans, og en oversigt over de sager, hvor ministeriet har truffet afgørelse som klageinstans, herunder en angivelse af den samlede sagsbehandlingstid opgjort i arbejdsdage for hver sag.

Det skal indledningsvist bemærkes, at ministeriet ikke har foretaget en manuel gennemgang af ministeriets førsteinstanssager og klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven, jf. dog pkt. 3.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Udarbejdelsen af opgørelserne og oversigterne er foretaget på baggrund af datatræk fra ministeriets elektroniske sagsbehandlingssystemer. Et retvisende datatræk forudsætter selvsagt, at registreringerne om sagerne i sagsbehandlingssystemet er korrekte. I den forbindelse skal det nævnes, at der kan være enkelte sager, der er fejlregistreret.

Justitsministeriet ses i perioden fra 1. januar 2017 til 31. december 2017 at have truffet afgørelse i 334 sager, hvor ministeriet har truffet afgørelse som førsteinstans i anmodninger om aktindsigt efter offentlighedsloven. I vedlagte bilag A findes en oversigt over sagerne med angivelse af sagsnummer, datoen for besvarelsen af anmodningen om aktindsigt og antal arbejdsdage, sagen har været under behandling i ministeriet.

Justitsministeriet ses i samme periode at have truffet afgørelse i 37 klagesager, hvor underliggende myndigheders afgørelser om aktindsigt efter offentlighedsloven er påklaget til ministeriet. Der henvises til vedlagte bilag B, hvor der findes en oversigt over sagerne med angivelse af sagsnummer og antal arbejdsdage, sagen har været under behandling i ministeriet.

Opgørelserne viser, at Justitsministeriet fortsat har førsteinstanssager, hvor sagsbehandlingstiden væsentligt overstiger 40 arbejdsdage. Derudover har ministeriet i en periode ikke behandlet klagesagerne med den fornødne hurtighed. Dette er meget utilfredsstillende. Justitsministeriet arbejder fortsat på at nedbringe sagsbehandlingstiden i sagerne. Under punkterne 4-6 nedenfor er der redegjort nærmere for de initiativer, som ministeriet har iværksat og vil iværksætte med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden.

3. Ombudsmanden anmodede desuden ministeriet om en opgørelse over ministeriets verserende aktindsigtssager (opgjort pr. 31. december 2017).

Derudover anmodede ombudsmanden om en oversigt over de sager, hvor ministeriet skal træffe afgørelse som førsteinstans, og en oversigt over de sager, hvor ministeriet skal træffe afgørelse som klageinstans, herunder at ministeriet for hver enkelt sag angiver "liggetiden" opgjort i antal arbejdsdage pr. 31. december 2017.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse, at Justitsministeriet pr. 31. december 2017 havde 20 verserende aktindsigtssager, hvor ministeriet skulle træffe afgørelse som førsteinstans. Der henvises til bilag C for en oversigt over sagerne. Det bemærkes, at ministeriet siden har afsluttet 12 af disse

sager, herunder alle de sager, der i bilag C figurerer med en sagsbehandlingstid på over 70 arbejdsdage.

Justitsministeriet havde pr. 31. december 2017 11 verserende aktindsigtssager, hvor ministeriet skulle træffe afgørelse som klageinstans. Der henvises til bilag D for en oversigt over sagerne.

4. Ombudsmanden anmodede herudover ministeriet om at oplyse, om der er fastsat interne målsætninger for ministeriets sagsbehandlingstid i de aktindsigtssager, hvor ministeriet træffer afgørelse som klageinstans, og om, at ministeriet i givet fald redegør for disse målsætninger.

Justitsministeriet skal i den anledning bemærke, at ministeriet tilrettelægger behandlingen af ministeriets klagesager ud fra offentlighedslovens 20 dages frist og øvrige målsætninger for sagsbehandlingstiderne.

Ministeriets sagsbehandlingstider i disse sager er ikke tilfredsstillende. Det er ministeriets forventning, at den samlede sagsbehandlingstid i klagesagerne kan nedbringes betragteligt ved at omlægge og strømline proceduren for den indledningsvise visitering af sagerne. Det er tanken, at dette kan ske ved, at sagerne straks efter modtagelsen visiteres i komplicerede og ikke-komplicerede sager. De ikke-komplicerede sager vil herefter, i det omfang det er muligt, blive oprettet i en særlig sagspulje med henblik på fordeling til de rette medarbejdere, og således at sagerne behandles i den rækkefølge de er modtaget.

Der er ligeledes identificeret en række klagesager, hvor der ikke rettidigt er sendt fristbreve med orientering om sagsbehandlingstiden. Dette er selvsagt utilfredsstillende. Ministeriet har på den baggrund sat behandlingen af disse sager mere i system.

Justitsministeriet har ikke fastsat interne målsætninger for sagsbehandlingstiderne i klagesager. Henset til det relativt lave antal klagesager, ministeriet årligt modtager, finder ministeriet heller ikke, at en fastsættelse af interne målsætninger vil kunne bidrage væsentligt til at nedbringe sagsbehandlingstiden i denne type af sager. Som nævnt ovenfor finder ministeriet dog, at den samlede sagsbehandlingstid for disse sager kan nedbringes betragteligt ved at omlægge og strømline proceduren for den indledningsvise visitering af sagerne.

5.1. I det omfang ministeriet planlægger at iværksætte tiltag i 2018 med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i aktindsigtssager, bad ombudsmanden herudover ministeriet om at redegøre nærmere herfor.

5.2. Justitsministeriet skal i den anledning bemærke, at ministeriet løbende evaluerer på ministeriets håndtering af aktindsigtssagerne, herunder om sagerne behandles med den fornødne hurtighed. Ministeriet har i den forbindelse fundet behov for at justere sagsgangene. Der er således bl.a. blevet udpeget en person, der er ansvarlig for at visitere og styre samtlige førsteinstanssager, og der arbejdes på at etablere en ordning med udlån i kortere perioder af medarbejdere fra bl.a. andre dele af departementet og koncernen til Forvaltningsretskontoret med henblik på at sikre et vedvarende højt kendskab til offentlighedslovens regler i hele Justitsministeriets koncern. De udlånte medarbejdere vil samtidigt kunne bidrage til behandlingen af aktindsigtssager f.eks. i spidsbelastningsperioder. Der er herudover – ud over den indledningsvise visitering af førsteinstanssagerne efter kompleksitet, jf. også nedenfor under pkt. 5.3. – etableret en ordning, hvor de små sager, der i øvrigt vurderes ukomplicerede, straks efter modtagelsen og oprettelsen af sagerne fordeles til en særlig sagspulje. Sagerne fordeles herefter til en række medarbejdere med henblik, at der kan træffes afgørelse i sagerne inden for 1-3 arbejdsdage.

Ministeriet mener samtidig at kunne se et mønster i tidspunktet for modtagelsen af anmodninger om aktindsigt. Ministeriet ses således umiddelbart at modtage væsentligt flere aktindsigtsanmodninger end ellers efter længere ferieperioder som f.eks. sommerferie og juleferie. Ministeriet vil i den kommende tid foretage en nærmere undersøgelse af, om denne formodning er korrekt. I givet fald vil ministeriet forsøge at planlægge ressourcerne således, at der i højere grad tages højde for spidsbelastningsperioderne.

5.3. De løbende evalueringer af ministeriets håndtering af aktindsigtssager har også omfattet de tiltag, som ministeriet har iværksat for at nedbringe sagsbehandlingstiden i ministeriets aktindsigtssager, og som ministeriet bl.a. har oplyst om i ministeriets breve af 30. marts 2016 og 22. december 2016 til Folketingets Ombudsmand.

De iværksatte tiltag udgjorde følgende:

- 1) Visitering af førsteinstanssager efter kompleksitet,
- 2) Udarbejdelse af 40-dages planer i komplicerede sager,
- 3) Tavlestyring,

- 4) Tidsregistrering i et repræsentativt udsnit af sager,
- 5) Styringsværktøj,
- 6) Udsendelse af ledelsesinformation, og
- 7) Udarbejdelse af PDF-modul

For en nærmere beskrivelse af de enkelte tiltag henvises til ministeriets brev af 22. december 2016.

De erfaringer, Justitsministeriet har gjort sig med tiltagene, er særligt, at den indledningsvise visitering af sagerne kombineret med ledelsesinformation har bidraget væsentligt til et større overblik over ministeriets verserende aktindsigtssager. Dette har været afgørende i forhold til ministeriets mulighed for at identificere de behov for justeringer af sagsgangene, som der er redegjort for under pkt. 5.2., og for behovet for at justere på enkelte af de tidligere iværksatte initiativer, se nærmere herom nedenfor.

Derudover har navnlig den indledningsvise visitering og overblikket over sagerne medvirket til, at det på et tidligt tidspunkt er muligt at indgå i en konstruktiv dialog med de aktindsigtssøgende om en mulig afgrænsning af anmodningen. Det er herudover ministeriets opfattelse, at det øgede overblik har været kraftigt medvirkende til at sikre, at der altid og rettidigt sendes fristbreve til de aktindsigtssøgende i førsteinstanssagerne. De få gange, hvor der ikke er sendt et rettidigt fristbrev i sådanne sager, er den manglende afsendelse af fristbrev typisk blevet identificeret allerede dagen efter eller få dage efter, at fristbrevet skulle have været sendt.

Af andre erfaringer skal særligt nævnes, at tiltag nr. 2 om udarbejdelse af 40-dages planer for større sager, ikke har fungeret hensigtsmæssigt. Dette skyldes navnlig, at ministeriet i perioden siden indførelsen af planerne har haft væsentligt ældre sager, som skulle afvikles, hvilket har medført, at det ikke har været relevant at behandle nye komplicerede sager efter en 40-dages plan.

Herudover har der vist sig nogle praktiske udfordringer i forhold til tiltag nr. 3 om tavlestyring, der har betydet, at tiltaget er blevet erstattet af en elektronisk oversigt. Det er ministeriets umiddelbare vurdering, at den elektroniske oversigt har medført et bedre overblik over sagerne, end tavlestyringen bidrog med. Tiltaget med tavlestyring forventes dog iværksat igen på forsøgsbasis på et senere tidspunkt.

Tiltaget om udarbejdelse af ledelsesinformation har som nævnt efter ministeriets opfattelse bidraget væsentligt til at skabe ledelsesmæssigt overblik over ministeriets verserende sager og udviklingen i ministeriets sagsbehandlingstider. Det øgede fokus herpå har også tydeliggjort, at ledelsesinformationen kan tilpasses, således at den i endnu højere grad bidrager til at give et overblik over udviklingen i sagsbehandlingen. Det er ministeriets opfattelse, at en sådan tilpasning navnlig vil kunne bidrage til, at eventuelle ressourcemangler hurtigt kan identificeres, og at ministeriet derved i højere grad vil være i stand til at identificere en risiko for ophobning af sager.

Tiltaget om udarbejdelse af et PDF-modul, der gør det muligt at samle den sag, der søges aktindsigt i elektronisk i PDF, og hvor der samtidigt påføres sags-, akt- og dokumentnummer på samtlige side, vurderes at have styrket ministeriets behandling af sagerne i meget væsentligt grad.

Som oplyst i ministeriets brev af 22. december 2016 til ombudsmanden var det tanken i 2017 at foretage en egentlig evaluering af de iværksatte tiltag. Det bemærkes i den forbindelse, at en sådan tilbunds gående evaluering forudsætter et tilstrækkeligt datagrundlag og en længere periode, hvor tiltagene har fungeret som planlagt. Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet i september 2017 er overgået til et nyt sagsbehandlingssystem. Dette har medført en indkøringsperiode og en periode, hvor visse af de tekniske tiltag ikke har fungeret. Behandlingen af aktindsigtssagerne har som følge heraf i en periode ikke fungeret hensigtsmæssig nok til, at det på nuværende tidspunkt giver mening at foretage en mere tilbunds gående evaluering af tiltagene.

6.1. I ministeriets brev af 27. april 2017 til Folketingets Ombudsmand oplyste ministeriet bl.a., at ministeriet ved udgangen af 2017 vil vurdere, om de fastsatte interne målsætninger for sagsbehandlingstiden i aktindsigtssager bør justeres. Ombudsmanden har med henvisning hertil oplyst, at han imødeser modtagelsen af ministeriets underretning om eventuelle justeringer af de fastsatte målsætninger med udgangen af januar 2018.

Som det fremgår af ministeriets brev af 22. december 2016 til Folketingets Ombudsmand, har ministeriet fastsat følgende interne målsætninger for sagsbehandlingstider i ministeriets aktindsigtssager:

Procentdel af sager, der afsluttes inden for	
7 arbejdsdage	45 pct.
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for alle sager	25 dage

(arbejdsdage)	
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid for store sager (arbejdsdage)	40 dage
Procentdel af store sager, der skal være afsluttet inden for 40 arbejdsdage	85 pct.
Højeste sagsbehandlingstid for store sager (arbejdsdage)	80 dage

Ministeriets interne målsætninger for sagsbehandlingstiderne for behandling af aktindsigtssager er fastsat på baggrund af bl.a. en undersøgelse af de anmodninger om aktindsigt, som ministeriet havde afsluttet i perioden 1. april til 31. oktober 2016.

Ministeriets aktindsigtssager kategoriseres i "store", "mellem" eller "små" sager. Vurderingen heraf sker ud fra en række kriterier, herunder om de dokumenter, der er omfattet af anmodningen, er umiddelbart identificerbare, om anmodningen kræver en nærmere drøftelse med et fagkontor i Justitsministeriet, og sagens kompleksitet samt omfang.

Undersøgelsen af de anmodninger om aktindsigt, som ministeriet havde afsluttet i perioden 1. april til 31. oktober 2016, viste bl.a., at ministeriet havde afsluttet 110 sager i perioden, og at 55 pct. af sagerne kunne kategoriseres som "små". 41 pct. af de 110 sager var afsluttet inden for 7 arbejdsdage, heraf var 75 pct. af de sager, der var kategoriseret som "små" afsluttet inden for 7 arbejdsdage. Det bemærkes, at registreringen af sagernes størrelse først er sket konsekvent efter sommerferien 2016, og at datagrundlaget derfor var begrænset på tidspunktet for fastsættelsen af de interne målsætninger. Dertil kom, at der måtte forventes en vis indkøringsperiode i forhold til korrekt registrering.

I ministerets brev af 27. april 2017 til ombudsmanden fremgik det, at Justitsministeriet i anledning af ombudsmandens henvendelse af 21. februar 2017 havde foretaget en gennemgang af ministeriets afsluttede aktindsigtssager i 1. kvartal 2017. Undersøgelsen viste, at ministeriet i perioden havde afsluttet 112 sager, og at 63 pct. af sagerne kunne kategoriseres som "små". 53 pct. af de 112 sager var afsluttet inden for 7 arbejdsdage, heraf var 80 pct. af de sager, der var kategoriseret som "små" afsluttet inden for 7 arbejdsdage.

Ministeriet oplyste samtidigt, at ministeriet ved årets udgang, når ministeriet havde et mere fyldestgørende datagrundlag, ville foretage en vurdering af,

om målsætningerne bør justeres. Ministeriet oplyste i den forbindelse, at det ville være tilfældet, hvis den ovenfor beskrevne udvikling i antallet af "små" sager fortsætter.

6.2. Som nævnt ovenfor under pkt. 5.3. er ministeriet i efteråret overgået til et nyt sagsbehandlingssystem. Dette har bl.a. betydet, at ministeriets sagsbehandling af aktindsigtssager i en overgangsperiode ikke har fungeret på optimal vis. Af denne årsag foreligger der fortsat ikke et tilstrækkeligt fyldestgørende datagrundlag til at foretage en vurdering af, om målsætningerne i sin helhed bør justeres.

Ministeriet har foretaget en gennemgang af ministeriets afsluttede aktindsigtssager i perioden fra 1. november 2017 til 30. januar 2018 med henblik på vurdering af, om målsætningen om, at 45 pct. af sagerne skal være behandlet inden for 7 arbejdsdage bør justeres.

Gennemgangen har vist, at ministeriet i perioden har afsluttet 83 sager, og at 66 pct. af sagerne kan kategoriseres som "små". 40 pct. af de 83 sager var afsluttet inden for 7 arbejdsdage, heraf var 60 pct. af de sager, der var kategoriseret som "små", afsluttet inden for 7 arbejdsdage.

Ministeriet finder det ikke tilfredsstillende, at det alene har været muligt at færdigbehandle 40 pct. af de sager, som er afsluttet i perioden fra 1. november 2017 til 30. januar 2018, inden for 7 arbejdsdage. Som nævnt skyldes dette til dels overgangen til et nyt sagsbehandlingssystem, der i en kortere periode har medført længere sagsbehandlingstider.

Det bemærkes i den forbindelse, at ministeriet i januar 2018 har afsluttet 29 sager, og at 75 pct. af sagerne kan kategoriseres som "små". 55 pct. af de 29 sager var afsluttet inden for 7 arbejdsdage, heraf var 73 pct. af de sager, der var kategoriseret som "små", afsluttet inden for 7 arbejdsdage.

Ministeriet finder på baggrund af ovenstående anledning til at justere de interne målsætninger for sagsbehandlingstider i ministeriets aktindsigtssager, således at procentdelen af sager, der fremover skal afsluttes inden for 7 arbejdsdage opjusteres til 50 pct.

Med venlig hilsen

Sine Langskov Hansen